Gemeente Haarlem

Accountantsverslag PWC 2017 - reactie van het college aan de raad

12 juni 2018
Concerncontrol

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**3**
2.	**Samenvattende conclusie**	**3**
3.	**Kernboodschappen**	**3**

1. Inleiding

In het kader van de opdracht die aan de accountant, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) is verstrekt, heeft PwC het accountantsverslag 2017 “Samen stappen maken” uitgebracht. PwC heeft haar controlebevindingen besproken met de Rekenkamercommissie, portefeuillehouder financiën en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie.

In deze notitie informeert het college de raad over de uitkomsten van de controle (hoofdstuk 2) en de reactie en beoogde opvolging van de kernboodschappen (hoofdstuk 3).

2. Samenvattende conclusie

Het college stelt vast dat het jaarrekeningtraject goed is doorlopen. PwC meldt in haar verslag dat zij de samenwerking met de organisatie en in het bijzonder het interne Audit team als zeer prettig en constructief heeft ervaren. Het interne Audit team heeft een controle uitgevoerd op de jaarrekening en de geconstateerde bevindingen zijn verwerkt in de jaarrekening 2017. PwC heeft naar aanleiding van haar controle geen andere controlebevindingen geconstateerd die hebben geleid tot een aanpassing van de jaarrekening. PwC heeft in haar verslag aangegeven te gaan onderzoeken hoe zij, binnen hun vaktechnische mogelijkheden, nog beter gebruik kunnen maken van de werkzaamheden van het interne Audit team.

De fouten en onzekerheden van PwC ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid vallen binnen de goedkeuringstolerantie. Ten aanzien van de bijlagen bij de jaarrekening (WNT, taakvelden, SiSa) heeft PwC geen bevindingen geconstateerd. PwC verstrekt een goedkeurende controleverklaring (getrouwheid en rechtmatigheid) bij de jaarstukken 2017.

3. Kernboodschappen

Hieronder geeft het college per kernboodschap van PwC haar reactie en beoogde opvolging.

1. “Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld”

Het college heeft met instemming kennis genomen van de goedkeurende verklaring die de accountant heeft afgegeven voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de jaarrekening en bijbehorende bijlagen onder voorbehoud van ongewijzigde vaststelling door de raad.

2. “De verbetering van de interne beheersing binnen de eerste en tweede lijn heeft terecht aandacht”

Het college is blij met de constatering van PwC dat er serieuze aandacht is voor de bevindingen uit hun managementletter. Ook het college constateert dat de bevindingen vanuit de controle van PwC en het interne Audit team actief worden opgepakt door de organisatie. Dit wordt gerealiseerd binnen het in 2018 gestarte project ‘Beter Blijven Presteren’ waarbij bevindingen vanuit de controle door PwC en/of het interne Audit team per afdeling worden teruggekoppeld aan de afdelingsmanagers. Over de voortgang van de opvolging wordt periodiek gerapporteerd aan de directie.

3. "Rechtmatigheid van inkoop en aanbesteding vraagt acute actie"

Veel van de bevindingen van het Audit Team en PwC ten aanzien van de onrechtmatigheid van aanbestedingen hebben betrekking op de inhuur van derden. Deze regelgeving is halverwege 2016 gewijzigd en aangescherpt. Het college erkent dat het moet doorontwikkelen en dit is inmiddels in gang gezet. De organisatie neemt de aanbeveling van PwC over en zal in 2018 het aanbestedingsproces binnen de organisatie aanscherpen en de kennis en bewustzijn van de medewerkers verbeteren.

4. "De maatregelen genoemd in de AVG zijn nog niet geïmplementeerd"

PwC heeft op basis van gesprekken met de Functionaris Gegevensbescherming vastgesteld dat de gemeente veel inspanning levert om de maatregelen genoemd in de AVG te implementeren, maar dat nog niet alle maatregelen vóór de deadline (25 mei 2018) in de organisatie verankerd zijn. Het college is zich bewust van de uitdagingen die de implementatie van de maatregelen in de AVG met zich meebrengt. Het college zal de raad blijvend informeren over de voortgang via de P&C cyclus.

5. "Financiële positie is verbeterd"

Het college herkent de constatering van PwC dat de financiële positie is verbeterd. De solvabiliteit van Haarlem is toegenomen, terwijl de schuldquote stabiel blijft. Dit laatste is conform de afgesproken kaders.

6. "Wijziging in regelgeving heeft effect op het resultaat van uw grondexploitaties en de Reserve Grondexploitatie"

Het college is bekend met het positieve effect van de tussentijdse winstneming van € 19,6 miljoen. Als gevolg van de gewijzigde regelgeving is een deel van de reeds geraamde winst in 2017 genomen in plaats van na afloop van de projectperiode. De tussentijdse winst is conform de eigen regelgeving in zijn geheel toegevoegd aan de Reserve Grondexploitatie.

PwC geeft in haar verslag aan dat zij de omvang van de Reserve Grondexploitatie hoog acht in relatie tot de aanwezige risico's in de grondexploitaties. Op grond van het door de raad genomen principebesluit in de Nota Reserves en Voorzieningen worden alle positieve resultaten op grondexploitaties aan de reserve toegevoegd en alle negatieve resultaten op de grondexploitaties aan de reserve onttrokken. Hier heeft het college dus geen keuze in. Het college is zich bewust dat de onderbouwing van de omvang van de reserve mede is gevormd op basis van de eigenstandig onderkende algemene marktrisico´s en specifieke projectrisico´s (zoals toegelicht in paragraaf Grondbeleid). In de kadernota 2018 volgt een voorstel inzake de bestemming van de Reserve Grondexploitatie.

7. "Afhankelijkheid van prestatieverantwoording van zorgaanbieders binnen Sociaal Domein blijft bestaan"

In 2017 is de afhankelijkheid van prestatieverklaringen van derden niet weggenomen. Dit was ook nog niet nodig. Omdat de contracten met de zorgaanbieders voor het jaar 2017 zijn verlengd heeft het college besloten om voor dit jaar ook het eigen regionale verantwoordings- en controleprotocol te handhaven. Dit protocol is toegespitst op de Haarlemse situatie en biedt voor het jaar 2017 voldoende zekerheid over de door zorgaanbieders geleverde zorg. Het college realiseert zich dat er aandacht nodig is voor het invoeren van beheersingsmaatregelen in de eigen processen. De noodzakelijke maatregelen zijn reeds in 2017 in kaart gebracht. In de tweede helft van 2018 zal de focus liggen op de daadwerkelijke implementatie en uitvoering. Hierdoor zullen in 2018, naast verantwoordingen van aanbieders gebaseerd op het landelijk protocol, ook eigen beheersingsmaatregelen aanwezig zijn. Het streven is om de maatregelen voor het jaar 2019 geheel werkend te hebben.

8. "Kredietoverschrijdingen zijn niet (tijdig) gemeld aan de gemeenteraad"

In paragraaf 4.6 van de jaarrekening is toegelicht dat er overschrijding heeft plaatsgevonden van een aantal investeringskredieten. Het college is zich er van bewust dat deze kredietoverschrijdingen niet in 2017 ter besluitvorming zijn voorgelegd aan de raad. Het college heeft de raad echter wel geïnformeerd over deze overschrijdingen in december 2017 respectievelijk januari 2018. Ook zijn de overschrijdingen duidelijk toegelicht in de jaarrekening 2017.

De reden van overschrijding is verschillend hetgeen ook geldt voor de mate waarin sturing mogelijk was. Daar waar sprake is van een betere mogelijkheid tot sturing heeft het college reeds in januari aangegeven dat aan de directie is opgedragen maatregelen te treffen om tijdig overschrijdingen te detecteren en daarop te acteren.

9. "De voorspellende waarde van de tussentijdse rapportage kan worden verbeterd"

De gemeente stuurt op een sluitende begroting. Uit de analyse van PwC blijken verschillen tussen de baten, lasten en resultaat van de bijgestelde begroting en de jaarrekening. Het college is zich bewust dat dit deels het gevolg is van de met de raad gemaakte afspraak om het aantal budgetaanpassingen te minimaliseren tot hetgeen wettelijk of politiek noodzakelijk is. Dit leidt ertoe dat de verschillen tussen verwachting en werkelijkheid hoger zijn dan in het geval dat de verwachting tussentijds wordt bijgesteld.

10. "Informatiewaarde van het jaarverslag vinden wij beter dan bij soortgelijke gemeenten"

Het college is verheugd over de door PwC waargenomen informatiewaarde van het jaarverslag op basis van vergelijking met andere jaarverslagen.

Ten slotte

Opgemerkt kan worden dat PwC, in tegenstelling tot voorgaande jaren, geen opmerkingen over GWS en de afloop van de tussenrekening heeft gemaakt. In het accountantsverslag 2016 merkte PwC nog op dat de tussenrekening GWS onvoldoende werd beheerst. De analyse van de tussenrekening was moeizaam door een complexe administratieve inrichting met een te hoog onverklaard saldo als gevolg.
Het college constateert dat de extra inzet op dit dossier effect heeft gehad.

Het college herkent de kernboodschappen van PwC en is tevreden dat PwC niet tot andere waarnemingen is gekomen dan vanuit de eigen organisatie naar voren zijn gekomen. Het college stelt vast dat waar actie nodig is, deze in gang is gezet.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
12 juni 2018

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl